

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет**

Кафедра етнології та краєзнавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник декана з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____ 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історико-культурний туризм у Скандинавських країнах
для студентів**

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	032 Історія та археологія
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма культурний туризм	Краєзнавство, екскурсознавство та історико-
вид дисципліни	вибіркова

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	Залік

Викладач: Ставнюк Оксана Вікторівна, кандидатка історичних наук, асистентка кафедри етнології та краєзнавства

Розробник: Ставнюк Оксана Вікторівна, кандидатка історичних наук,
асистентка кафедри етнології та краєзнавства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри етнології та краєзнавства
 Капелюшний В. П.

Протокол № 14 від «21» 06 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол № 10 від «25» 06 2023 року

Голова науково-методичної комісії Терес Н. В.

«25» 06 2023 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у студентів комплексу знань про потенціал Скандинавських країн в галузі історико-культурного туризму, про історію цього регіону, його туристичні та історико-культурні рекреаційні ресурси, музеї, театри, об'єкти спадщини ЮНЕСКО.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* головні віхи в історико-культурному розвитку Скандинавських країн, етнодемографічні процеси, визначальні для цього регіону.
2. *Вміти* аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал, оцінювати його потенціал для розвитку історико-культурного туризму.
3. *Володіти необхідними навичками* роботи з науковою, навчальною та навчально-методичною літературою, використовувати можливості сучасних цифрових технологій.

3. Анотація навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна «Історико-культурний туризм у Скандинавських країнах» є складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Вивчення спецкурсу охоплює період з неолітичної епохи до сьогодення. На широкому джерельному матеріалі розкриваються особливості становлення історико-культурного туризму в країнах Скандинавії та перспективи його розвитку. Набуті знання, навички та вміння, засвоєні терміни та наукові поняття можуть бути застосовані під час написання спеціальних та узагальнюючих наукових праць, у викладацькій роботі, під час польової роботи, в ході збирання етнографічних матеріалів, при здійсненні історіографічного та джерелознавчого аналізу, в організації музейних експозицій, під час проведення екскурсій тощо.

4. Завдання (навчальні цілі): ознайомити студентів з предметом, особливостями джерельної бази і літератури, основними поняттями й науковими категоріями, які використовуються у процесі викладання дисципліни; розкрити характер та з'ясувати особливості і характерні риси історико-культурного туризму у Скандинавських країнах; проаналізувати рівень сучасного потенціалу країн Скандинавії на прикладі їхніх історико-культурних ресурсів.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

географічні особливості розташування країн Скандинавії; особливості матеріальної та духовної культури населення Фінляндії, Норвегії, Данії, Швеції, Ісландії; особливості інтеграції Скандинавських країн до міжнародного туристичного ринку на початку ХХІ ст.; сучасні тенденції розвитку туризму в Скандинавських країнах в контексті глобалізаційних процесів у світі;

вміти:

користуватися історичними джерелами і літературою, пов'язаними з дисципліною; розуміти сутність і процеси розвитку історико-культурного туризму Скандинавських країн; аналізувати особливості моделі організації туризму в Швеції, Норвегії та Фінляндії на початку ХХІ ст.; розуміти необхідність функціональних систем для розвитку міст Скандинавії як туристичних центрів («Система туристичної атрактивності», «Система обслуговування», «Система транспорту», «Система знаків, вказівників», «Система контролю якості обслуговування», «Система підтримки інфраструктури міста», «Система страхування та особистої безпеки туристів»); визначати основні моделі розвитку міст, які володіють характерними рисами історії та культури («Комплексний центр», «Історико-культурний центр», «Економічний центр», «Монофункціональні міста культури та історії»); застосовувати набуті знання для характеристики історико-культурного туризму в Данії, Швеції, Норвегії та Фінляндії; використовувати набуті під час лекцій та самостійного опрацювання літератури та джерел знання для підготовки рефератів, доповідей тощо з проблем розвитку історико-культурного туризму країн Скандинавії.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	Знати географічні особливості розташування країн Скандинавії	лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1-ЗМ2, презентація/есе; залік	8
1.2	Знати особливості матеріальної та духовної культури населення Фінляндії, Норвегії, Данії, Швеції, Ісландії	лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1-ЗМ2, презентація/есе; залік	9
1.3.	Знати особливості інтеграції Скандинавських країн до міжнародного туристичного ринку на початку ХХІ ст.	лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1-ЗМ2, презентація/есе; залік	9
1.4.	Знати сучасні тенденції розвитку туризму в Скандинавських країнах в контексті глобалізаційних процесів у світі	лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1-ЗМ2, презентація/есе; залік	9
2.1	Вміти користуватися історичними джерелами і літературою, пов'язаними з дисципліною	лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1-ЗМ2, презентація/есе; залік	9
2.2	Вміти аналізувати сутність і процеси розвитку історико-культурного туризму Скандинавський країн	лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1-ЗМ2, презентація/есе; залік	9
2.3	Вміти аналізувати особливості моделі організації туризму в Швеції, Норвегії та Фінляндії на початку ХХІ ст.	лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1-ЗМ2, презентація/есе; залік	9
2.4	Вміти орієнтуватися у функціональних міських системах туристичних центрів Скандинавії («Система туристичної атрактивності», «Система обслуговування», «Система транспорту», «Система знаків, вказівників», «Система контролю якості обслуговування», «Система підтримки інфраструктури міста», «Система страхування та особистої безпеки туристів»)	лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1-ЗМ2, презентація/есе	9
2.5	Вміти визначати основні моделі	лекція, семінар,	усне опитування,	9

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1: РН 1.1., 1.2, 1.3., 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 – 10 балів / 6 балів*.

Контрольна робота з тем ЗМ2: РН 1.1., 1.2, 1.3., 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5. – 10 балів / 6 балів.

2. Самостійна робота ЗМ1 (есе): РН 1.1., 1.2, 1.3., 1.4, – 10 балів / 6 балів.

Самостійна робота ЗМ2 (есе): РН 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 – 10 балів / 6 балів.

3. Семінарські заняття ЗМ1: РН 1.1., 1.2, 1.3., 1.4, 4.1 – 20 балів / 12 балів.

Семінарські заняття ЗМ2: РН 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 4.2 – 20 балів / 12 балів.

* максимальний бал/пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – залік;

- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 20 балів;

- Оцінюються такі результати навчання студента як вміння автономно та відповідально застосовувати набуті знання для характеристики історико-культурного туризму в Данії, Швеції, Норвегії та Фінляндії; вміння автономно та відповідально використовувати набуті під час лекцій, семінарів та самостійного опрацювання літератури та джерел знання для підготовки рефератів, доповідей, презентацій, есе тощо з проблем розвитку історико-культурного туризму країн Скандинавії.

- мінімальний пороговий рівень залікової оцінки, за якої залік вважається складеним – **12 балів.**

Необхідна умова допуску до заліку: студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). **Рекомендований мінімум допуску до заліку 48 балів.**

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів: (бали, отримані під час семінарських занять; бали, отримані за виконання самостійної роботи; бали, отримані під час модульного контролю), а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (заліку), а саме: за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7-12.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (семінарські заняття, контрольні роботи, презентації/есе) і підсумкове оцінювання (залік).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання – максимум 80 балів; підсумкове оцінювання (залік) – максимум 20 балів).

Змістовий модуль 1 Роль Скандинавських країн в розвитку північноєвропейського туристичного регіону			Змістовий модуль 2 Основні вектори розвитку історико- культурного туризму Швеції, Норвегії та Фінляндії на початку ХХІ ст.			Залік
40 залікових балів (максимум)			40 залікових балів (максимум)			
<i>Семінар</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Семінар</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Модульний контроль</i>	
20 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	20 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем, так і деяких розділів тем програми курсу. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється під час семінарських занять, оцінювання індивідуальних завдань (презентація, есе), модульних контрольних робіт, підсумкової контрольної роботи.

Упродовж семестру оцінюється робота студента **під час кожного семінару** (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 0 до 4 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 1 бал;
- логіка викладення 1 бал;
- використання основної і додаткової літератури 1 бал;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

Самостійну роботу (есе) студент подає викладачеві не пізніше ніж за тиждень до проведення модульного контролю з відповідного Змістового модулю. Зокрема, **Есе 1** подає в першій декаді жовтня, а **Есе 2** подає в першій декаді грудня.

Критерії оцінки есе:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 9-10 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми 7-8 балів;
- тема розкрита неповністю, обмежена джерельна база та обґрунтування 5-6 балів;
- реферат переважно компілятивного рівня 3-4 бали;
- розкритий лише один окремий аспект теми 1-2 бали.

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**, зокрема, **Контрольна робота ЗМ1** (наприкінці жовтня) і **Контрольна робота ЗМ2** (початок грудня).

МК проводиться у письмовій формі. Завдання містить 5 тестових запитань з варіантами відповіді та теоретичне питання. Кожна правильна відповідь на тестове питання оцінюється в **1 бал**. Теоретичне питання оцінюється від **0 до 5 балів**. Критерії оцінки **теоретичного питання:**

- глибоке розкриття проблеми 5 балів;
- відображена власна позиція 4 бали;
- тема розкрита, але неповно 3 бали;
- розкритий лише окремий аспект 2 бали;
- продемонстровані лише фрагментарні знання 1 бал.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання семінарських занять та перескладання модульної контрольної роботи здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Бали, які отримані студентом на заліку, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (семінарські заняття, самостійна робота, модульна контрольна робота). Умовою допуску до заліку є отримання студентом під час семестрового

оцінювання не менше ніж 40 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). **Рекомендований мінімум** для допуску до заліку – 48 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	24	24	12	60
Максимум	40	40	20	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій.

№ п/п	Номер і назва теми	лекції	семінари	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.				
1.	Тема 1. Актуальність, стан наукової розробки та джерельна база проблеми історико-культурного туризму країн Скандинавії.	2		4
2.	Тема 2. Історико-культурні та природно-рекреаційні передумови розвитку туризму в країнах Скандинавії.	2		4
3.	Тема 3. Оцінка історико-культурних ресурсів Норвегії на міжнародному туристичному ринку	2	2	4
	Тема 4. Оцінка історико-культурних ресурсів Ісландії на міжнародному туристичному ринку	2	2	4
4	Тема 5. Оцінка історико-культурних ресурсів Данії, Швеції, на міжнародному туристичному ринку	2	2	5
5	Тема 6. Оцінка історико-культурних ресурсів Фінляндії на міжнародному туристичному ринку	2	2	5
6	<i>Контрольна робота з тем ЗМ1</i>	-	1	-
7	<i>Самостійна робота 1</i>			10
Змістовий модуль 2.				
8.	Тема 7. Характеристика туристичного потенціалу Норвегії.	2	1	6
	Тема 8. Характеристика туристичного потенціалу Ісландії	2	1	6
9.	Тема 9. Характеристика туристичного потенціалу Данії.	2	1	6
10.	Тема 10. Характеристика туристичного потенціалу Швеції	2	1	6
11.	Тема 11. Характеристика туристичного потенціалу Фінляндії.	2	1	6
12.	Тема 12. Перспективи розвитку історико-культурного туризму країн Скандинавії.	2	1	4
13.	<i>Контрольна робота з тем ЗМ2</i>		1	
14.	<i>Самостійна робота 2</i>			10
	ВСЬОГО	24	16	80

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 24 год.

Семінари – 16 год.

Самостійна робота – 80 год.

Рекомендована література:

Основна

1. Антонюк, Н.М. Ганич. – К. : Знання, 2008. – 661 с.
2. Атлас. Економічна і соціальна географія світу / Під ред. В.В. Молочко. – К.: ДНВП «Картографія», 2004. – 49 с.
3. Бабарицька В.К., Малиновська О.Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення турпродукту. – К.: Альтерпрес, 2008. – 288 с.
4. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна і соціальна географія світу. – К.: Академія, 2007. – 688 с.
5. Бриггс С. Маркетинг в туризмі [Текст]: пер. с англ. / С. Бриггс. - К.: Знання-Прес, 2005. – 358 с.
6. Власова Т. В. Фізична географія материків і океанів: навчальний посібник для студентів навчальних закладів . – К.: Академія, 2005 . – 640
7. Гелд Д. Глобалізація / антиглобалізація [Текст] / Д.Гелд. - Житомир: К.І.С., 2004. – 180 с.
8. Історія Фінляндії: лінії, структури, переломні моменти / Генрик Мейнандер ; переклала зі швед. Наталя Іванчук. — Львів: ЛА «Піраміда», 2009. – 216 с.
9. Кифяк, В.Ф. Організація туризму [Текст]: навч. посіб. / В.Ф. Кифяк. – Чернівці: Книги - ХХІ, 2008. - 344 с.
10. Краценко О.Ю. Конкурентоспроможність країни: напрями та проблеми оцінки [Текст] / О.Ю. Краценко. - К.: КНЕУ, 2005. – 218 с.
11. Кузик С. П. Географія туризму. – К.: Знання, 2011. – 271 с.
12. Кузик С.П. Теоретичні проблеми туризму: суспільно-географічний підхід. Монографія. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2010. – 254 с.
13. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
14. Мальська М.П., Пандяк І.Г. Готельний бізнес: теорія та практика. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
15. Масляк П.О. Рекреаційна географія. – К.: Знання, 2008. – 343 с.
16. Побоченко Л.М. Міжнародний туризм у системі імперативів сталого розвитку [Текст] / Л.М. Побоченко. – К., 2008. – 235 с.
17. Скібіцька О. В. Основи курортології: підручник .- Зростання.: Фенікс, 2008. – 450 с.
18. Філіпенко А.С . Економіка зарубіжних країн. – К.: Либідь, 2000. – 581 с.
19. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії. – Львів: ВЦ Львів. ун-ту ім. І. Франка, 2003. – 444 с.
20. Шаблій О.І., Кузик С.П., Книш М. М. Економічна і соціальна географія. – Львів: Світ, – 2002. – 672 с.
21. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. - К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
22. Юрківський В.М. Країни світу: – К. : Либідь, 1999. – 364 с.
23. Юрківський, В.М. Країни світу [Текст]: довідник / В.М. Юрківський. – К.: Либідь, 2001. – 368 с.

Додаткова

1. Engman, Max, and David Kirby (eds). Finland – People, Nation, State. London and Bloomington 1989.
2. Inkeri. Historia, kanssa, kulttuuri. Helsinki, 1991.
3. Jakobson, Max. Finland in the new Europe. Westport, CT 1998.
4. Jutikkala, Eino and Kauko Pirinen. History of Finland. 5th edn. Helsinki 1996.
5. Kinnunen T., Kivimäki V. Finland in World War II: History, Memory, Interpretations. Brill Academic Publishers, 2012.

6. Välimaa J. A History of Finnish Higher Education from the Middle Ages to the 21st Century. Springer International Publishing, 2019.
7. Wittmann, Pius. Finland [Архівовано 21 жовтня 2018 у Wayback Machine.] // The Catholic Encyclopedia. Vol. 6. New York: Robert Appleton Company, 1909
8. Безуглий, В. В. Історико-культурна спадщина як важлива атракція країн Скандинавії // Херсон, 2017. – № 6. – С. 173-179.
9. Булатова О.В., Дубенюк Я.А. Особливості моделей міжнародної торгівлі туристичними послугами [Текст]: матеріали доповідей III науково-практичної конференції «Інформаційні технології в управлінні туристичною та курортно-рекреаційною економікою». - Бердянськ: АУІТ «АРИУ», 2007. – 325 с.
10. Галушко К. Ю. Фінляндія [Архівовано 13 березня 2016 у Wayback Machine.] // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наукова думка, 2013. — Т. 10 : Т — Я. — С. 303. — 784 с. : іл. — ISBN 978-966-00-1359-9.
11. Горбаль У.В. Рекреаційний потенціал як об'єкт наукового аналізу в суспільній географії // Вісник Львівського університету. – 2007. – № 34. – С. 52–55.
12. Львіна М.В. Інтегральне оцінювання туристично-рекреаційної сфери територій різних типів // Економіка. Управління. Інновації . – 2013. – № 2. – С. 17 – 32.
13. Любіцева О.О. Методика розробки турів. – К.: Альтерпрес, 2003. – 104 с
14. Любіцева, О.О. Ринок туристичних послуг [Текст]: підруч. / О.О. Любіцева. - К.: Альтерпрес, 2002. – 232 с.
15. Матвійчук Л.Ю. Теоретичні основи типології та специфіки туристичних ресурсів // Економіка. Управління. Інновації. – 2011. – №1 (5). – С. 54 –59.
16. Музиченко-Козловська О.В. Економічне оцінювання туристичної привабливості території. – Львів: Новий Світ, 2012.
17. Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теоретичні основи туризмології. – К.: Ніка – Центр, 2005. – 316 с. 176 с.
18. Смаль І.В. Глобальний і регіональний вектори розвитку туризму // Географія в інформаційному суспільстві. Збірник наукових праць. 2008. - Т. IV. С.139-141.
19. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу / І.В. Смаль. – Ніжин : Вид-во Ніжин. держ. ун-у ім. М. Гоголя, 2010. – 336 с.
20. Смаль, І.В. Міжнародний туризм: динаміка і тенденції розвитку [Текст] / І.В. Смаль // Краєзнавство. Географія. Туризм, 2010. – № 36. – С.15.
21. Терес Н.В. Досвід Фінляндії з розвитку історико-культурного туризму // Етнічна історія народів Європи. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 2018. № 55. С. 130-135.
22. Терес Наталія, Юнгер Катерина Етнотуристичний потенціал Фінляндії// Етнічна історія народів Європи. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 2019. № 57. С. 162-168.
23. Ціни. Відпочинок і тури до Скандинавських країн. Історія Фінляндії, Норвегії та Швеції [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://finlandia-info.com/tsini/>. - Назва з екрану
24. Шубалий О. Методичні та прикладні засади інтегрального оцінювання комплексності використання лісоресурсного потенціалу // Статистика та суміжні галузі досліджень. – 2011. – №3. – С. 60 – 66.
25. Фінляндія [Архівовано 21 листопада 2016 у Wayback Machine.] // Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. — К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. — Т. 6 : Т — Я. — 768 с. — ISBN 966-7492-06-0.

Електронні ресурси:

1. Електронний сайт професора гляціології та геології Ісландського національного університету Олафура Інгольфссона [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://notendur.hi.is/oi/index.htm>

2. Інформаційний портал «Innovation Norway» [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.innovasjon Norge.no/>
3. Інформаційний портал «Національні парки країн світу» [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.parks.it/>
4. Ісаєв, В. Як тут холодно! [Текст] / В. Ісаєв. // Експрес. - 2010. - №140. – С.16-23/
5. Історія Фінляндії: лінії, структури, переломні моменти / Генрік Мейнандер ; переклала зі швед. Наталя Іваничук. — Львів: ЛА «Піраміда», 2009. — 216 с.
6. Офіційний сайт «Iceland Beverage Company ehf» [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ibcbeverage.com/>
7. Офіційний сайт «Велика радянська енциклопедія в електронному вигляді» [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bse.sci-lib.com/>.
8. Офіційний сайт Всесвітньої організації «ЮНЕСКО» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://whc.unesco.org/>
9. Офіційний сайт європейської комісії із статистики [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.
10. Офіційний сайт Міністерства водних ресурсів та управління енергетикою Норвегії [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nve.no/>
11. Офіційний сайт Оксфордської ілюстрованої енциклопедії [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.britannica.com/>
12. Офіційний сайт Скандинавського інформаційного центру [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ulver.com/>.
13. Офіційний сайт Скандинавського інформаційного центру [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ulver.com/>
14. Офіційний сайт центру статистики Данії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dst.dk/>.
15. Офіційний сайт центру статистики Ісландії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.statice.is/>.
16. Офіційний сайт центру статистики Норвегії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ssb.no/>.
17. Офіційний сайт центру статистики Швеції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scb.se/>.
18. This is a Finland [Архівовано 15 червня 2006 у Wayback Machine.] (Офіційний інтернет-портал англійською мовою)<https://bezviz.co.ua/country/finlandiia/>
19. Рекреаційні ресурси. Туризм. Напрямки світового туризму [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.ukrmap.kiev.ua/index.php?id=102&lang=uk>. - Назва з екрану
20. Скандинавські країни. Фінляндія, Швеція, Норвегія [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://scandy.kiev.ua/>.- Назва з екрану
21. Скарби світу. Країни Скандинавії [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.skarbys.lviv.ua/index.php?page=1&m=4&cid=329>. - Назва з екрану
22. Тиводар М. Етнологія. – Ужгород, 1998
23. Туризм в Швеції [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.geograf.com.ua/.../788-sweden-touris>. - Назва з екрану
24. Туризм як форма міжнародної торгівлі [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.refine.org.ua/pageid-3163-1.html>. - Назва з екрану
25. Туристична привабливість країн світу [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.marshaltour.com.ua>. - Назва з екрану
26. Туристское законодательство [Электронный ресурс]: - Режим доступа: <http://travel.od.ua/turistkoe-zakonodatelstvo.html>. - Название из экрана
27. Факти про Скандинавію [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.scandinav.org.ua/public/default.aspx?nodeid>. - Назва з екрану
28. Финляндия - транспорт в Финляндии [Электронный ресурс]: - Режим доступа: http://www.evropa.org.ua/country/finland/2_8.htm. - Название из экрана

29. Фінляндію визнали найкращою країною світу за рейтингом Newsweek [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://travel.tochka.net/ua/5476-finlyandiya-priznana-luchshey-stranoy-mira-po-reytingu-newsweek/gallery>. - Назва з екрану
30. Офіційний сайт Оксфордської ілюстрованої енциклопедії [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.britannica.com/>
31. Офіційний сайт Скандинавського інформаційного центру [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ulver.com/>.
32. Офіційний сайт Скандинавського інформаційного центру [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ulver.com/>
33. Офіційний сайт центру статистики Данії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dst.dk/>.
34. Офіційний сайт центру статистики Ісландії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.static.is/>.
35. Офіційний сайт центру статистики Норвегії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ssb.no/>.
36. Офіційний сайт центру статистики Швеції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scb.se/>.
37. Офіційний український сайт про Фінляндію [недоступне посилання]
38. Побоченко Л.М. Міжнародний туризм у системі імперативів сталого розвитку [Текст] / Л.М. Побоченко. - К., 2008. - 235 с.
39. Рекреаційні ресурси. Туризм. Напрямки світового туризму [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.ukrmap.kiev.ua/index.php?id=102&lang=uk>. - Назва з екрану
40. Скандинавські країни – найдорожчі країни Єврозони [Електронний ресурс] // Євробюлетень. Інформаційний бюлетень Представництва Європейської Комісії в Україні, 2003. - січень. http://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/documents/./200301_uk.pdf. - Назва з екрану
41. Скандинавські країни. Фінляндія, Швеція, Норвегія [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://scandy.kiev.ua/>. - Назва з екрану
42. Скарби світу. Країни Скандинавії [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.skarbys.lviv.ua/index.php?page=1&m=4&cid=329>. - Назва з екрану
43. Туризм в Швеції [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.geograf.com.ua/.../788-sweden-touris>. - Назва з екрану
44. Туризм як форма міжнародної торгівлі [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.refine.org.ua/pageid-3163-1.html>. - Назва з екрану
45. Туристична привабливість країн світу [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.marshaltour.com.ua>. - Назва з екрану
46. Туристское законодательство [Электронный ресурс]: - Режим доступа: <http://travel.od.ua/turistkoe-zakonodatelstvo.html>. - Название из экрана
47. Факти про Скандинавію [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.scandinav.org.ua/public/default.aspx?nodeid>. - Назва з екрану
48. Финляндия - транспорт в Финляндии [Электронный ресурс]: - Режим доступа: http://www.evgora.org.ua/country/finland/2_8.htm. - Название из экрана
49. Фінляндію визнали найкращою країною світу за рейтингом Newsweek [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://travel.tochka.net/ua/5476-finlyandiya-priznana-luchshey-stranoy-mira-po-reytingu-newsweek/gallery>. - Назва з екрану
50. Фінляндія [Архівовано 21 листопада 2016 у Wayback Machine.] // Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. — К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. — Т. 6 : Т — Я. — 768 с. — ISBN 966-7492-06-0.